

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2023. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.21>

УДК 657.6:657.44

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

І. Є. Алексєєв,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1172-857X>

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

I. Aleksieiev,

Master's student, Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING AND INVENTORY CONTROL DOCUMENTATION TO IMPROVE THE QUALITY OF THE ORGANIZATION OF THE ACCOUNTING PROCESS AT THE ENTERPRISE

У діяльності промислових підприємств обов'язково присутні виробничі запаси, які на підприємство надходять різними шляхами, а саме: придбання у постачальників, виготовлення власним виробництвом, безплатне отримання, внесення в статутний капітал, обмін на подібні або на неподібні активи. Нажаль, не усі бухгалтерські процеси забезпечені розробленими формами первинних документів. Однак, від правильного ведення обліку, якісної організації бухгалтерського процесу та використання ефективної методики проведення контролю, залежить правильність складання фінансової звітності. Таким чином, особливо актуальною темою є ведення обліку та проведення контролю за виробничими запасами на промислових підприємствах.

Метою роботи є удосконалення документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу.

Метою контролю виробничих запасів є перевірка відповідності, наявності, правильності документування, ведення обліку та складання звітності виробничих запасів.

Завдання проведення контролю виробничих запасів є перевірка: відповідності облікової політики відображення виробничих запасів, наявності первинних документи по обліку виробничих запасів, аналітичних регістрів обліку виробничих запасів, регістрів синтетичного обліку виробничих запасів, фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів.

Для удосконалення документування контролю виробничих запасів запропонована методика, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована методика проведення контролю надасть змогу охопити всі аспекти обліку виробничих запасів, дослідити правильності їх відображення в обліку та звітності, а отже вчасно виявити помилки в веденні обліку та підвищити ефективності проведення перевірки за допомогою розробленої методики.

У роботі удосконалено документування обліку виробничих запасів, а саме запропоновані довідкові відомості: відображення виробничих запасів в наказі облікової політики та визначення первісної вартості виробничих запасів. А також удосконалена форма акту приймання-передачі виробничих запасів з виробництва на склад. Розроблені форми відомостей та акту прискорять ведення обліку, налагодять якісну організацію бухгалтерського

процесу. Це зменшить час на підготовку та обробку документів, знизить вірогідність помилки в документах, що позитивно вплине на економію витрат підприємства.

In the activities of industrial enterprises, there are necessarily production stocks that come to the enterprise in various ways, namely: purchase from suppliers, production by own production, free receipt, contribution to the authorized capital, exchange for similar or dissimilar assets. Unfortunately, not all accounting processes are provided with developed forms of primary documents. However, the correctness of financial reporting depends on correct record keeping, high-quality organization of the accounting process and the use of effective control methods. Thus, keeping records and controlling production stocks at industrial enterprises is a particularly relevant topic.

The purpose of the work is to improve the documentation of accounting and control of production stocks to improve the quality of the organization of the accounting process.

The purpose of inventory control is to check compliance, availability, correctness of documentation, accounting and reporting of inventory.

The task of controlling production stocks is to check: the compliance of the accounting policy for the display of production stocks, the availability of primary documents for accounting for production stocks, analytical registers for accounting for production stocks, registers for synthetic accounting for production stocks, financial reporting of the enterprise for accounting for production stocks.

To improve the documentation of the control of production stocks, a method is proposed, which, unlike the existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a program, and working documents. The proposed method of control will make it possible to cover all aspects of accounting for production stocks, to investigate the correctness of their display in accounting and reporting, and therefore to detect errors in accounting in a timely manner and to increase the effectiveness of the inspection using the developed method.

In the work, the documentation of the accounting of production stocks has been improved, namely, the proposed reference information: the display of production stocks in the order of the accounting policy and the determination of the initial cost of production stocks. As well as an improved form of the act of acceptance and transfer of production stocks from production to the warehouse. The developed forms of information and the act will speed up record-keeping, establish a high-quality organization of the accounting process. This will reduce

the time for preparation and processing of documents, reduce the probability of errors in documents, which will positively affect the cost savings of the enterprise.

Ключові слова: *облік, документування обліку, виробничі запаси, первинні документи, документування контролю, тест, план, програма, робочі документи, організація бухгалтерського процесу*

Keywords: *accounting, accounting documentation, production stocks, primary documents, control documentation, test, plan, program, working documents, organization of the accounting process*

Вступ. У діяльності промислових підприємств обов'язково присутні виробничі запаси, які на підприємство надходять різними шляхами, а саме: придбання у постачальників, виготовлення власним виробництвом, безплатне отримання, внесення в статутний капітал, обмін на подібні або на неподібні активи. Нажаль, не усі бухгалтерські процеси забезпечені розробленими формами первинних документів. Однак, від правильного ведення обліку, якісної організації бухгалтерського процесу та використання ефективної методики проведення контролю, залежить правильність складання фінансової звітності. Таким чином, особливо актуальною темою є ведення обліку та проведення контролю за виробничими запасами на промислових підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемними питаннями документування обліку та контролю виробничих запасів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Іванова Н.А., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення обліку та перевірки запасів. Проте саме питання документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою роботи є удосконалення документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу.

Метою контролю виробничих запасів є перевірка відповідності, наявності, правильності документування, ведення обліку та складання звітності виробничих запасів.

Завдання проведення контролю виробничих запасів є перевірка: відповідності облікової політики відображення виробничих запасів, наявності первинних документи по обліку виробничих запасів, аналітичних регістрів обліку виробничих запасів, регістрів синтетичного обліку виробничих запасів, фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів.

Тест внутрішнього контролю виробничих запасів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю виробничих запасів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства склад виробничих запасів?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства одиниця обліку запасів?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства метод зарахування придбаних або вироблених виробничих запасів на підприємстві?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства визнання та первісна оцінка запасів?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства методи оцінки при вибутті виробничих запасів?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства метод обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства оцінка запасів на дату балансу?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів?				

Продовження таблиці 1.

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства призначення та умови використання запасів?				
	Чи визначено у наказі про облікову політику підприємства організація зберігання і обліку запасів?				

Джерело: складено авторами

Загальний план контролю виробничих запасів наведено у таблиці 2.

Таблиця 2. Загальний план проведення контролю виробничих запасів

Етап контролю	Процедури контролю	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Планування контролю виробничих запасів		
Основний	Перевірка відповідності облікової політики відображення виробничих запасів		
	Перевірка наявності первинних документи по обліку виробничих запасів		
	Перевірка аналітичних регістрів обліку виробничих запасів		
	Перевірка регістрів синтетичного обліку виробничих запасів		
	Перевірка фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів		
Завершальний	Складання акту перевірки		

Джерело: складено авторами

Програма контролю виробничих запасів наведено в таблиці 3. У програмі контролю виробничих відображає основні процедури для вирішення основних завдань перевірки. До кожного пункту програми контролю виробничих запасів запропоновані робочі документи контролера (табл. 4-7).

Таблиця 3. Програма контролю виробничих запасів

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у відповідності облікової політики	Перевірка відповідності облікової політики відображення виробничих запасів	А, Б, В, Г, Д	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ВЗ-1			
2	Впевнитись у наявності первинних документи по обліку запасів	Перевірка наявності первинних документи по обліку виробничих запасів	А, Б, В, Г, Д А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-2			
3	Впевнитись у правильності розрахунку вартості запасів та відсутності в їх вартості витрат, які не включаються до первісної вартості	Перевірка аналітичних регістрів обліку виробничих запасів	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ВЗ-3			
4	Впевнитись у регістрів синтетичного обліку виробничих запасів	Перевірка регістрів синтетичного обліку виробничих запасів	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ВЗ-4			
5	Впевнитись у фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів	Перевірка фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ВЗ-5			
Критерії якості перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов’язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Джерело: складено авторами

**Таблиця 4. Робочий документ контролера ВЗ-1 – перевірка
відповідності облікової політики відображення виробничих запасів**

Показник	НП(С)БО9	Наказ про облікову політику	Фактично застосовують на підприємстві	Відхилення

Джерело: складено авторами

**Таблиця 5. Робочий документ контролера ВЗ-2 – перевірка
наявності первинних документи по обліку виробничих запасів**

Накладні	Рахунки-фактури	Картки складського обліку	Прибуткові ордери	Накладні-вимоги на відпуск	Лімітно-забірні карти

Джерело: складено авторами

**Таблиця 6. Робочий документ контролера ВЗ-3 – перевірка
аналітичних регістрів обліку виробничих запасів**

Вид запасів	Первинні документи	Субрахунок	Відомості аналітичного обліку запасів	Звіти матеріально-відповідальних осіб	Відхилення

Джерело: складено авторами

**Таблиця 7. Робочий документ контролера ВЗ-4 – перевірка
регістрів синтетичного обліку виробничих запасів**

Рахунок	Аналітичні регістри	Відомості руху запасів	Журнали №3,5	Головна книга	Відхилення

Джерело: складено авторами

**Таблиця 8. Робочий документ контролера ВЗ-5 – перевірка
фінансової звітності підприємства з обліку виробничих запасів**

Рахунок	Головна книга	Оборотна відомість	Баланс (Звіт про фінансовий стан)	Примітки до річної фінансової звітності	Відхилення

Джерело: складено авторами

Законодавче не встановлені усі первинні документи обліку виробничих запасів, які допомагають якісно організувати бухгалтерських процес підприємства. Запропоновані форми для документування обліку виробничих запасів, а саме довідкові відомості: відображення виробничих запасів в наказі облікової політики та визначення первісної вартості виробничих запасів наведені у таблицях 9-10.

**Таблиця 9. Довідкова відомість відображення виробничих запасів
в наказі облікової політики**

№	Елемент облікової політики	Зміст	Пункт наказу про облікову політику
1	Склад виробничих запасів	Сировина й матеріали Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби Паливо Тара й тарні матеріали Будівельні матеріали Запасні частини Матеріали, передані в переробку Інші матеріали	П. 2.1
2	Одиниця обліку запасів	найменування	П. 2.2
3	Зрахування придбаних (отриманих) або вироблених виробничих запасівзапаси на баланс	За первісною вартістю	П. 2.3
4	Внесення до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками підприємства виробничих запасів	справедлива вартість	П. 2.4
5	Одержання підприємством безоплатно виробничих запасів	справедлива вартість	П. 2.5
6	Придбання у результаті обміну на подібні виробничі запаси	балансовій вартості переданих запасів	П. 2.6
7	Придбання в обмін на неподібні виробничі запаси	справедлива вартість отриманих запасів.	П. 2.7
8	Методи оцінки при вибутті виробничих запасів	середньозваженої собівартості	П. 2.8
9	Метод обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат	за середнім відсотком.	П. 2.9

Продовження таблиці 9.

№	Елемент облікової політики	Зміст	Пункт наказу про облікову політику
10	Оцінка запасів на дату балансу	відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації	П. 2.10
11	Періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів	щомісячно	П. 2.11
12	Організація зберігання і обліку запасів	оперативно-бухгалтерський (сальдовий)	П. 2.12

Джерело: складено авторами

Таблиця 10. Довідкова відомість визначення первісної вартості виробничих запасів

Вид запасу	Включається до первісної вартості		Не включається до первісної вартості	
	показник	сума	показник	сума
	суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків та знижок, наданих постачальником (продавцем)		понаднормові втрати і нестачі запасів	
	суми ввізного мита		витрати на зберігання, крім тих витрат, які необхідні у виробничому процесі перед наступним етапом виробництва	
	суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству		фінансові витрати (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»	
	транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів).		витрати на продаж	

Продовження таблиці 10.

Вид запаса	Включається до первісної вартості		Не включається до первісної вартості	
	показник	сума	показник	сума
	інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях		загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою запасів та приведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях	
Разом				

Джерело: складено авторами

На даний час промислове підприємство частину продукції, що випускає залишає для власного використання. Удосконалена форма акту приймання-передачі виробничих запасів з виробництва на склад, що наведено на рисунку 1.

Висновки. Для удосконалення документування контролю виробничих запасів запропонована методика, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована методика проведення контролю надасть змогу охопити всі аспекти обліку виробничих запасів, дослідити правильності їх відображення в обліку та звітності, а отже вчасно виявити помилки в веденні обліку та підвищити ефективності проведення перевірки за допомогою розробленої методики.

У роботі удосконалено документування обліку виробничих запасів, а саме запропоновані довідкові відомості: відображення виробничих запасів в наказі облікової політики та визначення первісної вартості виробничих запасів. А також удосконалена форма акту приймання-передачі виробничих запасів з виробництва на склад. Розроблені форми відомостей та акту прискорять ведення обліку, налагодять якісну організацію бухгалтерського процесу. Це зменшить час на підготовку та обробку документів, знизить вірогідність помилки в документах, що позитивно вплине на економію витрат підприємства.

Акт приймання-передачі виробничих запасів						
						(місце складання)
				Номер документа	Дата складання	
Дані цехів						
Найменування цеху, що передає виробничі запаси	Найменування цеху, що приймає виробничі запаси	Найменування виробничих запасів	Причина передачі	Одиниця виміру	Кількість	Примітки
1	2	3	4	5	6	7
На підставі _____ (назва, дата та номер документа, на підставі якого здійснюється передача (приймання)) проведено огляд матеріальних цінностей у кількості _____ одиниць (кількість прописом)						
Розрахунок бухгалтерії						
Субрахунок обліку	Дата передачі	Одиниця виміру	Кількість передачі	Собівартість одиниці	сума	примітки
1	2	3	4	5	6	7
на суму _____ грн _____ коп. (сума прописом) У момент передачі (прийняття) виробничі запаси знаходяться _____ (місцезнаходження) та у матеріально відповідальної особи _____ (посада, ім'я та прізвище) Інші відомості _____ Додаток: Перелік документів, що додаються _____ _____						
Здав _____ (посада) (підпис) (ім'я та прізвище) Прийняв: _____ (посада) (підпис) (ім'я та прізвище)						
Відмітка бухгалтерії про відображення у регістрах обліку						
Найменування облікового регістру	За дебетом рахунку (субрахунку)		За кредитом рахунку (субрахунку)		Сума	
Особа, яка відобразила господарську операцію в бухгалтерському обліку _____ (посада) (підпис) (ім'я та прізвище) _____ 20__ року						
Головний бухгалтер _____ (підпис) (ім'я та прізвище)						

Рис. 1. Удосконалена форма акту приймання-передачі виробничих запасів з виробництва на склад

Джерело: складено авторами

Література

1. Меліхова Т. О., Левтєрова Л. В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 2. С. 10–17. DOI: [10.32702/2306-6792.2020.2.10](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.2.10)
2. Меліхова Т. О., Балашова Ю. О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 17.10.2023).
3. Меліхова Т. О., Ніколаєнко Н. С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2017. № 1. С. 51–55.
4. Меліхова Т. О., Градобік А. О. Удосконалення документування обліку та аудиту запасів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (дата звернення: 17.10.2023).
5. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), “Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 17 Oct 2023).
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.
7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190с.
8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2018. 632 с.
9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства . *Агросвіт*, 2018. №2. С. 63–70.

10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для ВНЗ : [гриф ЗДІА] - Запоріжжя : ЗДІА, 2017. - 280 с.

11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268-275.

12. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69–75.

13. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>

14. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 2019. № 2. С. 56–63.

15. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.

16. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.

17. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за денною та заочною формою навчання, *Запоріжжя : ЗНУ*, 2020. 400 с.

18. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

19. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

References

1. Melikhova, T. and Lievtierova, L. (2020), “Methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise”, *Agrosvit*, vol. 2, pp. 10–17.

2. Melikhova, T. O. and Balashova, Yu. O. (2019), “Improvement of the internal audit of inventory for improving financial security”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (Accessed 17 Oct 2023).

3. Melikhova, T. and Nikolaenko, N. (2017), “The development of audit in inventory for improving financial security at the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51–55.

4. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), “Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 17 Oct 2023).

5. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt* [Audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

6. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt* [Organization and method of audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63-70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol'*, [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268-275.

12. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69-75.

13. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Dec 2019). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30

14. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56-63.

15. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6-7.

16. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

17. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Теорія і методика документування в обліку та аудиті], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

18. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), Teoriya bukhhalters'koho obliku. Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders [Теорія бухгалтерського обліку], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

19. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), Finansovyy oblik II. [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.10.2023 р.